

KROSNO
MIASTO SZKŁA

Projekt

Miejski program działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami w Krośnie na lata 2026–2030

Krosno, 2026 r.

Spis treści

Wprowadzenie	5
II. Podstawy prawne i strategiczne	6
III. Wykaz skrótów	6
IV. Niepełnosprawność w Krośnie – diagnoza i skala zjawiska	7
1. Najważniejsze informacje dotyczące niepełnosprawności	7
2. Dane statystyczne	9
V. Działania Miasta Krosna i lokalny system wsparcia	17
1. Rehabilitacja społeczna i zawodowa mieszkańców Krosna	17
2. Edukacja osób z niepełnosprawnościami	20
3. Pomoc społeczna i usługi społeczne	24
4. Zasoby instytucjonalne	33
VI. Wnioski z diagnozy – najważniejsze potrzeby do 2030 roku	35
VII. Misja, cel główny i cele Programu	35
Misja	35
Cel główny	35
Cele szczegółowe	35
VIII. Plan działań na lata 2026–2030	36
IX. Finansowanie Programu	38
X. Monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość	38
XI. Udział osób z niepełnosprawnościami w realizacji Programu	39
XII. Zgodność ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasto Krosno na lata 2026-2030	39

Spis tabel

Tabela 1. Liczba wydanych orzeczeń przez PZON w latach 2023-2025	11
Tabela 2. Sytuacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami w Krośnie	15
Tabela 3. Sytuacja osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy	16
Tabela 4. Zadania i wysokość środków finansowych na wsparcie bezpośrednie osób z niepełnosprawnościami w latach 2023–2025	18
Tabela 5. Finansowanie zadań z zakresu rehabilitacji społecznej	19
Tabela 6. Finansowanie zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej	19
Tabela 7. Finansowanie zadań z programów celowych	20
Tabela 8. Liczba uczniów z terenu miasta Krosna posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w latach szkolnych 2022/2023–2024/2025	21
Tabela 9. Działania podejmowane przez placówki oświatowe w zakresie dostępności w latach 2023-2025	22
Tabela 10. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, w tym osób z niepełnosprawnościami	24
Tabela 11. Zasiłek stały	24
Tabela 12. Zasiłek okresowy	25
Tabela 13. Zasiłek celowy	25
Tabela 14. Świadczenia udzielone w latach 2023-2025 w ramach programu pn. „Posiłek w szkole i w domu”	26

Tabela 15. Świadczenia pieniężne udzielone w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności	26
Tabela 16. Korzystanie z usług opiekuńczych	27
Tabela 17. Liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej	27
Tabela 18. Liczba osób korzystających z usług świadczonych przez środowiskowe domy samopomocy	28
Tabela 19. Liczba osób korzystających z mieszkań wspomaganych	29
Tabela 20. Liczba osób korzystających z Dziennego Domu „Senior+”	29
Tabela 21. Liczba osób korzystających ze schronienia	30
Tabela 22. Liczba osób korzystających z usług asystenckich	31
Tabela 23. Liczba osób korzystających z opieki wytchnieniowej	31
Tabela 24. Udzielone świadczenia pielęgnacyjne	32
Tabela 25. Udzielone zasiłki pielęgnacyjne	32
Tabela 26. Liczba wypłaconych specjalnych zasiłków opiekuńczych	33
Tabela 27. Liczba wypłaconych dodatków do zasiłku rodzinnego z tyt. kształcenie i rehabilitacji dziecka	33

Spis wykresów

Wykres nr 1. Mieszkańcy Krosna	10
Wykres nr 2. Osoby z niepełnosprawnościami wg płci	10
Wykres nr 3. Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w latach 2023–2025 – udział kobiet i mężczyzn	12
Wykres nr 4. Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w latach 2023–2025 – struktura wiekowa	12
Wykres nr 5. Struktura wydanych orzeczeń z podziałem na symbole niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia	14
Wykres nr 6. Struktura wydanych orzeczeń z podziałem na symbole niepełnosprawności dla osób poniżej 16 roku życia	14
Wykres nr 7. Struktura wydanych orzeczeń z podziałem na wykształcenie	15
Wykres nr 8. Wysokość środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na rehabilitację społeczną i zawodową oraz programy celowe w latach 2023–2025	18

I. Wprowadzenie

Polityka miasta Krosna wobec osób z niepełnosprawnościami służy tworzeniu warunków do możliwie niezależnego, bezpiecznego i aktywnego życia. Jej podstawą jest poszanowanie godności, podmiotowości, prawa do samostanowienia, równego traktowania oraz pełnego uczestnictwa w życiu lokalnej wspólnoty.

Miejski program działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami w Krośnie na lata 2026–2030, zwany dalej „Programem”, określa kierunki lokalnej polityki w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania, przestrzegania praw osób z niepełnosprawnościami, dostępności oraz rozwoju usług wspierających niezależne życie. Opracowanie i realizacja Programu stanowi zadanie powiatu wynikające z art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Gmina Miasto Krosno, jako miasto na prawach powiatu, realizuje to zadanie w zakresie określonym ustawą.¹

Program jest kontynuacją dotychczasowych działań miasta Krosna, a jednocześnie porządkuje je w perspektywie do 2030 r. W centrum Programu znajduje się osoba z niepełnosprawnością – jej potrzeby, możliwości, wybory i prawo do pełnego życia w społeczności lokalnej.

Program pozostaje zgodny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasto Krosno na lata 2026–2030 oraz jest spójny ze Strategią Rozwoju Miasta Krosna na lata 2023–2030 i Strategią na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021–2030.

Program przygotowano na podstawie diagnozy sytuacji osób z niepełnosprawnościami w Krośnie, danych instytucji miejskich i powiatowych oraz rozpoznanych potrzeb środowiska osób z niepełnosprawnościami, ich rodzin i opiekunów. Projekt zakłada konsultacje z mieszkańcami oraz Miejską Społeczną Radą do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Krośnie.

Program ma służyć konsekwentnemu budowaniu Krosna jako miasta dostępnego i włączającego – takiego, w którym osoba z niepełnosprawnością może korzystać z usług publicznych, edukacji, pracy, kultury, sportu i życia społecznego na zasadzie równości z innymi mieszkańcami.

¹Art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2026 r. poz. 884).

II. Podstawy prawne i strategiczne

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
2. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.
3. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. – Karta Praw Osób Niepełnosprawnych.
4. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.
5. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym.
6. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
7. Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.²
8. Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021–2030.
9. Strategia Rozwoju Miasta Krosna na lata 2023–2030.
10. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasto Krosno na lata 2026–2030.

III. Wykaz skrótów

Skrót	Znaczenie
CIS	Centrum Integracji Społecznej
DDS+	Dzienny Dom „Senior+”
GUS	Główny Urząd Statystyczny
KBP	Krośnieńska Biblioteka Publiczna
MDS	Model Dostępnej Szkoły
MOPR	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie
NGO	organizacje pozarządowe (ang. non-governmental organization)
NSP	Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań
PFRON	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
PUP	Powiatowy Urząd Pracy w Krośnie
PZON	Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności dla Miasta Krosna i Powiatu Krośnieńskiego
RCKP	Regionalne Centrum Kultur Pogranicza w Krośnie

²Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2024 r. poz. 1411, z późn. zm.).

Skrót	Znaczenie
SAM	program „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!”
SOSW	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Krośnie
ŚDS	Środowiskowy Dom Samopomocy w Krośnie
UM	Urząd Miasta Krosna
WTZ	Warsztat Terapii Zajęciowej w Krośnie
ZAZ	Zakład Aktywności Zawodowej w Krośnie

IV. Niepełnosprawność w Krośnie – diagnoza i skala zjawiska

1. Najważniejsze informacje dotyczące niepełnosprawności

Głównym aktem prawnym regulującym kwestie osób z niepełnosprawnościami w Polsce jest ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z definicją zawartą w niniejszej ustawie przez niepełnosprawność rozumie się trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.³

Na podstawie art. 1 ww. ustawy, osoby z niepełnosprawnościami to osoby, których niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem: ⁴

- o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności (znacznego, umiarkowanego, lekkiego) lub
- o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów;
- o niepełnosprawności, wydanym przed ukończeniem 16 roku życia.

W polskim systemie prawnym funkcjonują następujące systemy orzekania:

- zaliczenie do jednego ze stopni niepełnosprawności – na podstawie przepisów ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;

³Art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2026 r. poz. 884).

⁴Art. 1 pkt 1–3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2026 r. poz. 884).

- orzekanie o niezdolności do pracy – na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- orzeczenie wydane przed 1 stycznia 1998 r. o niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, wydane przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz orzeczenie o niezdolności do pracy/służby, wydawane przez organy orzekające Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych ustala się trzy stopnie niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia:⁵

- znaczny stopień niepełnosprawności – określa osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji;
- umiarkowany stopień niepełnosprawności – określa osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych;
- lekki stopień niepełnosprawności – określa osobę z naruszoną sprawnością organizmu, powodującą w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Zgodnie z art. 5 ww. ustawy orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o:⁶

- całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji,

⁵Art. 3 ust. 1 oraz art. 4 ust. 1–3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2026 r. poz. 884).

⁶Art. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2026 r. poz. 884).

traktowane jest na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;

- całkowitej niezdolności do pracy jest traktowane na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;
- częściowej niezdolności do pracy jest traktowane na równi z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności.

Osoby, które nie ukończyły 16 roku życia zaliczane są do osób niepełnosprawnych⁷, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku.

Na potrzeby Programu istotne jest jednak szersze, zgodne z Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych, spojrzenie na niepełnosprawność: ograniczenia w funkcjonowaniu stają się szczególnie dotkliwe wtedy, gdy osoba napotyka bariery architektoniczne, komunikacyjne, cyfrowe, społeczne lub organizacyjne. Dlatego działania miasta Krosna powinny obejmować zarówno indywidualne wsparcie, jak i usuwanie barier.⁸

Program koncentruje się na praktycznych konsekwencjach niepełnosprawności dla codziennego życia mieszkańców: potrzebie samodzielnego funkcjonowania, dostępu do usług, edukacji, zatrudnienia, transportu, informacji, kultury, sportu i życia publicznego. Szczegółowe regulacje orzecznicze pozostają podstawą przyznawania ustawowych świadczeń i uprawnień, lecz nie wyznaczają całego zakresu miejskiej polityki w odniesieniu do osób z niepełnosprawnościami.

2. Dane statystyczne

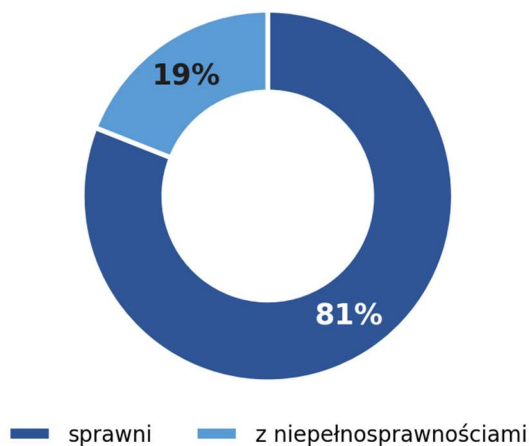
Na podstawie danych statystycznych NSP na koniec 2021 roku na terenie miasta Krosna zamieszkiwało 44 687 mieszkańców, w tym 21 039 mężczyzn i 23 648 kobiet, z tego

⁷Art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2026 r. poz. 884).

⁸Zgodnie z Konwencją niepełnosprawność jest pojęciem ewoluującym i wynika z interakcji między osobami z dysfunkcjami a barierami wynikającymi z postaw i środowiska, utrudniającymi pełny udział w społeczeństwie.

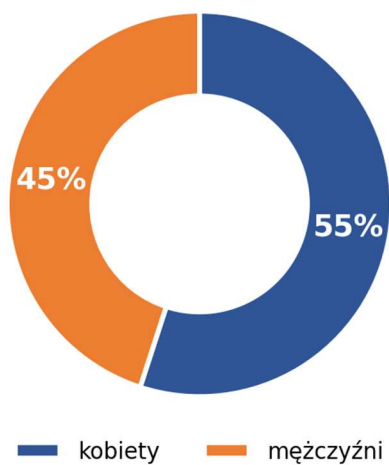
8 488 to osoby z niepełnosprawnościami (prawnymi i biologicznymi), co stanowi 19 % wszystkich mieszkańców.⁹

Wykres nr 1. Mieszkańcy Krosna

Źródło: Narodowy spis powszechny, GUS, Warszawa 2021

Wykres nr 2. Osoby z niepełnosprawnościami wg płci

Źródło: Narodowy spis powszechny, GUS, Warszawa 2021

⁹Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021, Główny Urząd Statystyczny – dane dotyczące miasta Krosna.

Z Powiatowego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności dla Miasta Krosna i Powiatu Krośnieńskiego pozyskano informacje o liczbie wydanych orzeczeń o niepełnosprawności na przestrzeni lat 2023-2025, które przedstawia tabela nr 1.¹⁰

Tabela 1. Liczba wydanych orzeczeń przez PZON w latach 2023-2025

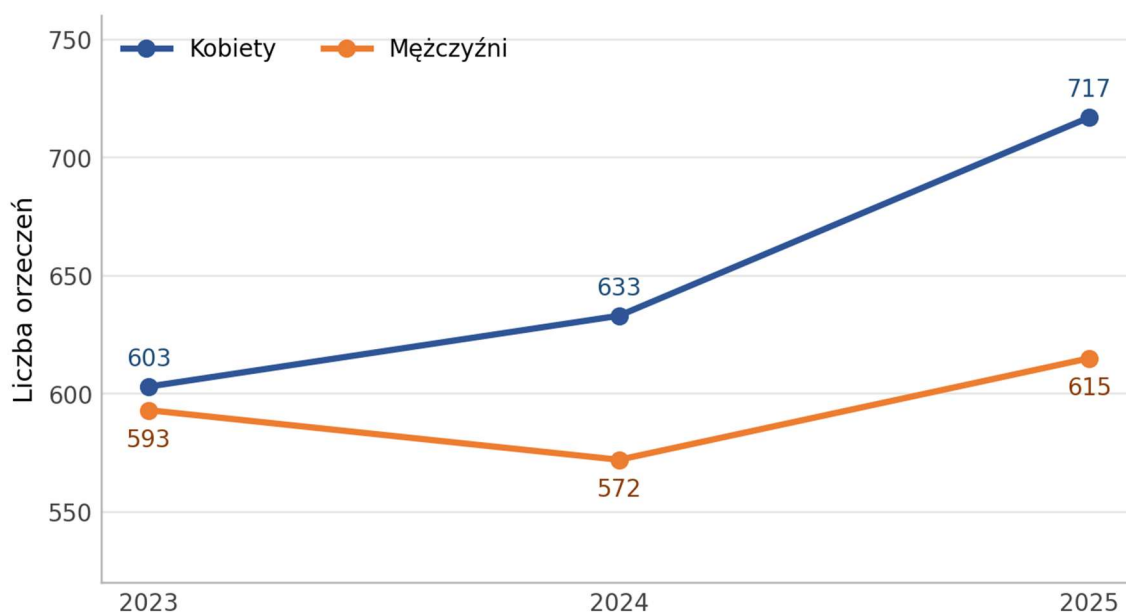
Rok	Przed 16 rokiem życia	Po 16 roku życia			Suma
		Stopień znaczny	Stopień umiarkowany	Stopień lekki	
2023	124	269	573	230	1072
2024	100	286	607	212	1105
2025	140	309	578	305	1192
Suma	364	864	1758	747	3369

Źródło: Dane z PZON

W latach 2023–2025 liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych osobom powyżej 16. roku życia wzrosła z 1 072 do 1 192, tj. o 120. W przypadku osób przed ukończeniem 16. roku życia liczba orzeczeń wzrosła ze 124 do 140. Liczba wydanych orzeczeń nie jest tożsama z liczbą mieszkańców z niepełnosprawnościami, ponieważ jedna osoba może uzyskać kilka orzeczeń.

¹⁰Dane Powiatowego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności dla Miasta Krosna i Powiatu Krośnieńskiego, zestawienie dotyczące orzeczeń wydanych w latach 2023–2025.

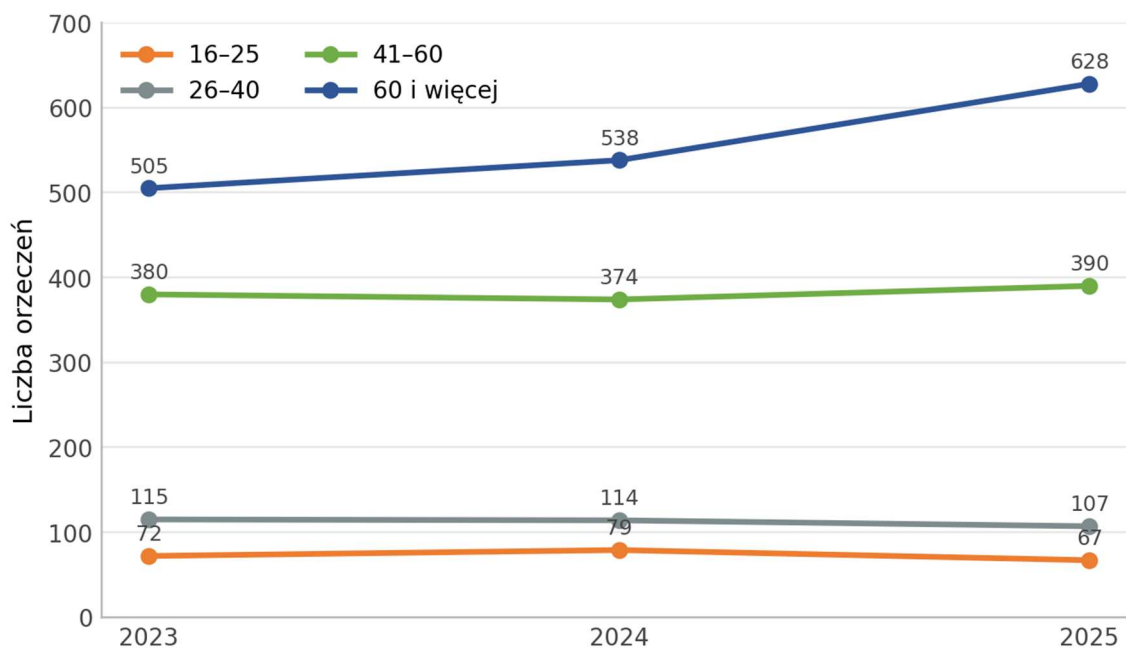
Wykres nr 3. Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w latach 2023–2025 – udział kobiet i mężczyzn

Źródło: Dane z PZON

Warto zauważyć zmiany zachodzące w strukturze płci wśród osób, wobec których wydano orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. W poszczególnych latach wzrasta liczba kobiet, którym wydano orzeczenia.

Wykres nr 4. Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w latach 2023–2025 – struktura wiekowa

Źródło: Dane z PZON

W ostatnich latach obserwuje się stopniowy wzrost liczby orzeczeń wydawanych osobom w wieku 60 lat i powyżej. Porównując z danymi z roku 2023, do końca roku 2025 wydano o 123 orzeczenia więcej.

W strukturze orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych przez PZON w latach 2023–2025 największy udział miały orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (52,18%); orzeczenia o znacznym stopniu stanowiły 25,64%.

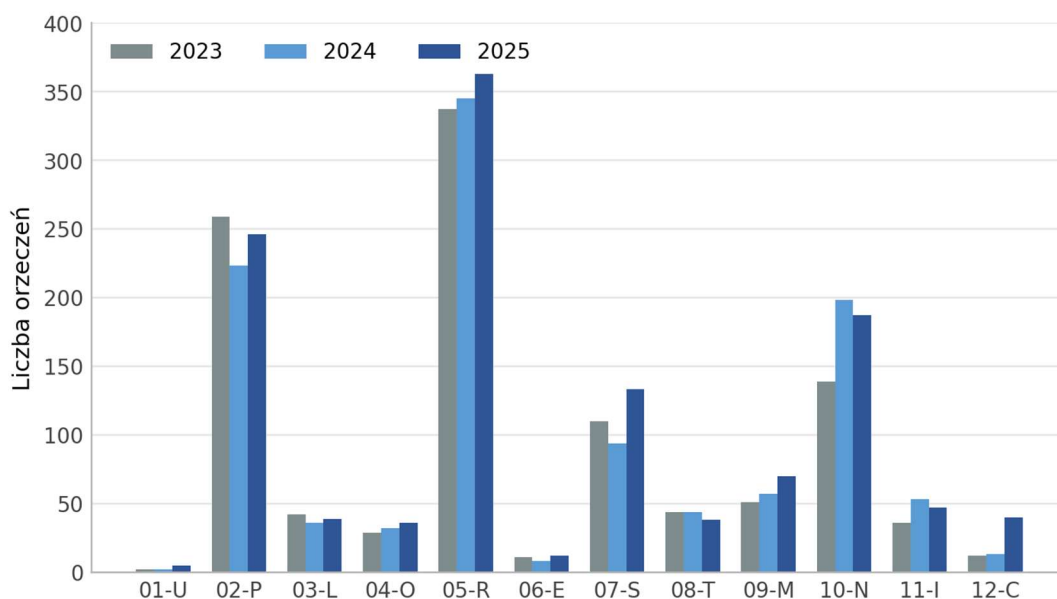
Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r., w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, wyróżniamy następujące symbole niepełnosprawności:¹¹

- 01-U – niepełnosprawność intelektualna,
- 02-P – choroby psychiczne,
- 03-L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu,
- 04-O – choroby narządu wzroku,
- 05-R – dysfunkcja narządu ruchu,
- 06-E – epilepsja,
- 07-S – choroby układu oddechowego i krążenia,
- 08T – choroby układu pokarmowego,
- 09-M – choroby układu moczowo-płciowego,
- 10-N – choroby neurologiczne,
- 11-I – inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego,
- 12-C – całościowe zaburzenia rozwojowe.

Według danych z PZON najczęstszymi przyczynami niepełnosprawności w mieście Krośnie są: choroby narządu ruchu, choroby psychiczne, schorzenia neurologiczne i układu krążenia.

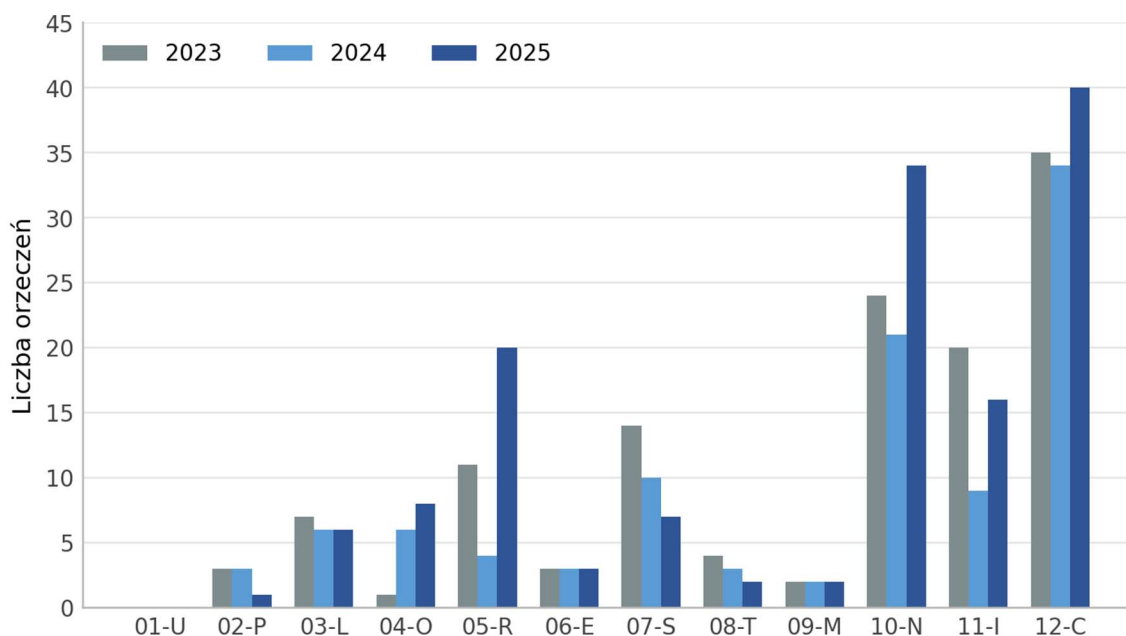
¹¹§ 32 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Wykres nr 5. Struktura wydanych orzeczeń z podziałem na symbole niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia

Źródło: Dane z PZON

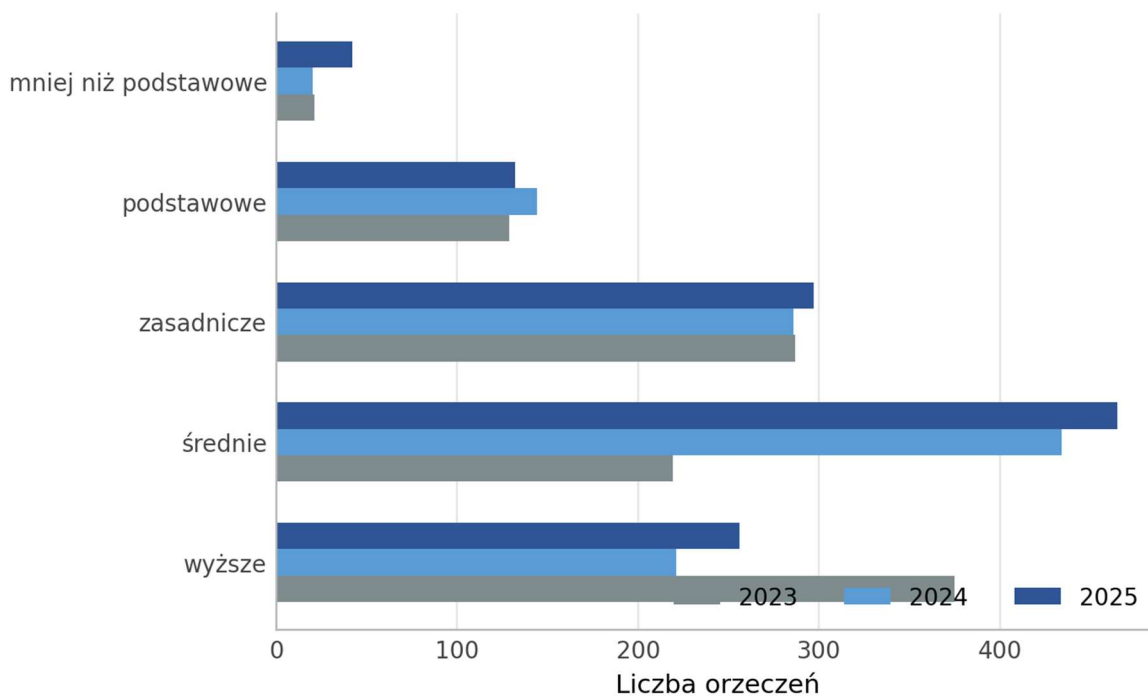
Wykres nr 6. Struktura wydanych orzeczeń z podziałem na symbole niepełnosprawności dla osób poniżej 16 roku życia

Źródło: Dane z PZON

Najwięcej orzeczeń o niepełnosprawności dla osób poniżej 16 roku życia wydaje się z tytułu całościowych zaburzeń rozwojowych.

Wykres 7. Struktura wydanych orzeczeń z podziałem na wykształcenie

Źródło: Dane z PZON

Dane dotyczące wykształcenia i sytuacji zawodowej wskazują na potrzebę dalszego wzmocnienia aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami. Dane z PUP uzupełniają dane z PZON i pokazują rzeczywistą sytuację osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy.

Tabela 2. Sytuacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami w Krośnie

Aktywność zawodowa	ROK		
	2023	2024	2025
aktywni zawodowo (pracujący)	375	334	327
bierni zawodowo (w tym emeryci)	697	771	865

Źródło: Dane z PZON

Dane PZON za lata 2023–2025 pokazują spadek liczby osób wykazanych jako pracujące z 375 do 327 oraz wzrost liczby wykazanych jako biernie zawodowo z 697 do 865.

W grupie osób biernych ujęto także emerytów. Dane te wskazują na potrzebę wsparcia osób, które chcą podjąć lub utrzymać pracę, lecz nie pozwalają określić poziomu zatrudnienia wszystkich mieszkańców Krosna z niepełnosprawnościami.

Tabela 3. Sytuacja osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy

Sytuacja osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy	ROK		
	2023	2024	2025
liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami	101	82	95
liczba osób bezrobotnych	790	814	1024
udział osób z niepełnosprawnościami w ogólnej liczbie bezrobotnych	13%	10%	9%
liczba osób z niepełnosprawnościami zarejestrowanych jako osoby poszukujące pracy	22	24	26
liczba osób z niepełnosprawnościami podejmujących zatrudnienie	66	60	60
liczba osób z niepełnosprawnościami skierowanych na staże	4	0	2
liczba osób z niepełnosprawnościami skierowanych na szkolenia	1	2	0
liczba osób z niepełnosprawnościami skierowanych na inne formy aktywizacji	2	6	2
liczba osób z niepełnosprawnościami skierowanych na prace interwencyjne	2	1	2

Źródło: Dane z PUP

Dane PUP wskazują, że liczba zarejestrowanych bezrobotnych osób z niepełnosprawnościami wyniosła 101 osób w 2023 r., 82 osoby w 2024 r. i 95 osób w 2025 r. Ich udział wśród wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się z około 13% do 9%, przy jednoczesnym wzroście ogólnej liczby bezrobotnych. Sama zmiana udziału procentowego nie świadczy więc o trwałej poprawie sytuacji tej grupy. W każdym z analizowanych lat zatrudnienie podejmowało około 60–66 osób z niepełnosprawnościami. Niewielka była natomiast liczba skierowań na staże i szkolenia: w 2025 r. na staż skierowano 2 osoby, a na szkolenie żadnej. Uzasadnia to rozwijanie dostępnych form podnoszenia kwalifikacji, zdobywania doświadczenia oraz współpracy PUP z pracodawcami przy tworzeniu i dostosowywaniu stanowisk pracy.

V. Działania miasta Krosna i lokalny system wsparcia

1. Rehabilitacja społeczna i zawodowa mieszkańców Krosna

Rehabilitacja osób z niepełnosprawnościami obejmuje działania służące osiągnięciu, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu funkcjonowania, jakości życia i udziału społecznego.¹²

Rehabilitację klasyfikuje się najczęściej na trzy rodzaje (zgodnie z kryterium celu, do którego prowadzą) i wyróżnia się:

- rehabilitację medyczną,
- rehabilitację zawodową,
- rehabilitację społeczną.

Rehabilitacja medyczna to kompleksowe działanie na rzecz osoby z niepełnosprawnościami – fizycznymi bądź psychicznymi, zmierzające do maksymalnej, możliwej do osiągnięcia poprawy jej stanu zdrowia fizycznego lub psychicznego oraz samodzielności w funkcjonowaniu.

Rehabilitacja zawodowa z kolei ma na celu ułatwienie osobie z niepełnosprawnościami uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie tej osobie korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

Celem rehabilitacji społecznej jest umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami uczestnictwa w życiu społecznym. Realizowana jest ona poprzez wyrabianie zaradności osobistej i pobudzenie aktywności społecznej osoby z niepełnosprawnościami, wyuczanie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, a także likwidację barier architektonicznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji. Istotnym elementem rehabilitacji społecznej pozostaje także kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami z niepełnosprawnościami.

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej oraz część zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej realizuje właściwa komórka Urzędu Miasta Krosna tj. Wydział Polityki

¹²Por. art. 7 ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2026 r. poz. 884).

Społecznej i Zdrowia, pozostałe zadania dotyczące rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia tj. szkolenia i staże realizuje Powiatowy Urząd Pracy w Krośnie.

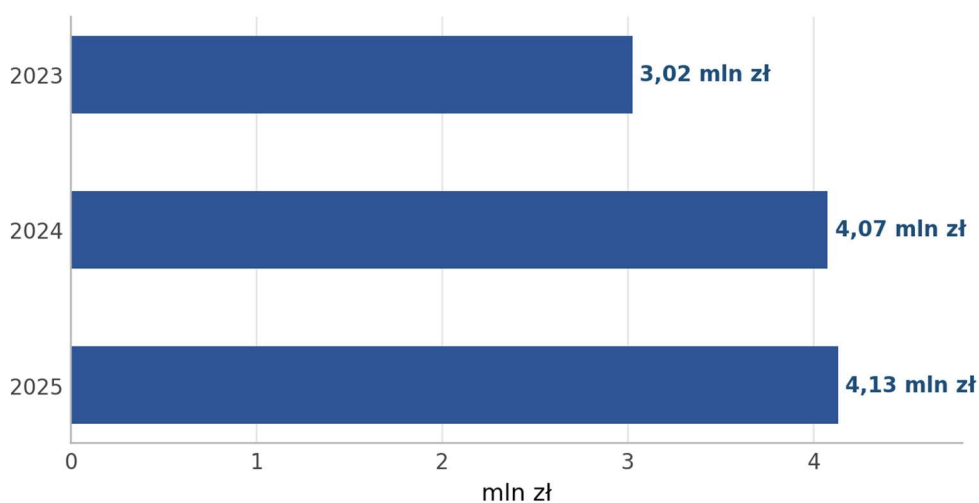
Zakres podejmowanych działań uzależniony jest od zdiagnozowanych potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz od wysokości środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonych na zadania w danym roku.

Tabela 4. Zadania i wysokość środków finansowych na wsparcie bezpośrednie osób z niepełnosprawnościami w latach 2023–2025

Zadanie	Rok		
	2023	2024	2025
Rehabilitacja zawodowa	100 476,25	121 530,01	48 772,54
Rehabilitacja społeczna	2 396 852,75	2 912 188,99	3 226 580,46
Programy celowe	525 077,84	1 040 554,37	854 886,43
Suma	3 022 406,84	4 074 273,37	4 130 239,43

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji zadań przez Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia

Wykres nr 8. Wysokość środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na rehabilitację społeczną i zawodową oraz programy celowe w latach 2023–2025

Źródło: Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia

Tabela 5. Finansowanie zadań z zakresu rehabilitacji społecznej

Zadanie	Rok		
	2023	2024	2025
Finansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej	1 327 320,00	1 516 320,00	1 583 820,00
Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	260 802,00	321 057,00	407 074,50
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	544 627,39	768 975,69	877 826,58
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się, technicznych	239 458,98	121 530,01	326 003,67
Dofinansowanie sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych	24 644,38	36 355,16	31 855,71
Suma	2 396 852,75	2 912 188,99	3 226 580,46

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji zadań przez Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia

Tabela 6. Finansowanie zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej

Zadanie	Rok		
	2023	2024	2025
Udzielanie jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo działalności w formie spółdzielni socjalnej	73 972,05	116 132,97	44 747,77
Dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych przez osoby niepełnosprawne na kontynuowanie działalności gospodarczej albo prowadzenie własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolniczego	6 796,46	5 397,04	4 024,77
Dokonywanie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy	19 707,74	0,0	0,00
Suma	100 476,25	121 530,01	48 772,54

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji zadań przez Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia

Tabela 7. Finansowanie zadań z programów celowych

Zadanie	Rok		
	2023	2024	2025
Program „Aktywny samorząd”	341 077,84	401 429,18	625 740,93
Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III	40 000,00	301 085,19	28 465,50
Zajęcia Klubowe „WTZ”	144 000,00	157 300,00	200 680,00
Program „Samodzielność – Aktywność – Mobilność” (SAM) – Dostępne mieszkanie	0,00	80 000,00	0,00
Program „Samodzielność – Aktywność – Mobilność” (SAM) – Mieszkanie dla absolwenta	0,00	100 740,00	0,00
Suma	525 077,84	1 040 554,37	854 886,43

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji zadań przez Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia

2. Edukacja osób z niepełnosprawnościami

Edukacja uczniów z niepełnosprawnościami w Krośnie realizowana jest poprzez publiczne i niepubliczne placówki działające na terenie miasta. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Krośnie (SOSW) oferuje kompleksowe kształcenie na każdym etapie edukacyjnym dla dzieci z autyzmem, zespołem Aspergera, niepełnosprawnością intelektualną oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi. W ramach SOSW działa m.in.: Przedszkole Specjalne Nr 12, Szkoła Podstawowa nr 11, Branżowa Szkoła I Stopnia oraz Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy. Szkołą integracyjną funkcjonującą na terenie Krosna jest Szkoła Podstawowa nr 14 z Oddziałami Sportowymi i Integracyjnymi im. Polskich Olimpijczyków. Placówka przyjmuje dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym ze spektrum autyzmu, niepełnosprawnościami narządu ruchu czy wzroku, uczące się w klasach integracyjnych wspólnie z rówieśnikami w normie rozwojowej.

Miasto Krosno zapewnia bezpłatny transport dla uczniów z niepełnosprawnościami oraz stale modernizuje infrastrukturę szkolną w celu likwidacji barier architektonicznych.

Tabela 8. Liczba uczniów z terenu miasta Krosna, posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w latach 2023-2024

Typ szkoły	Rok		
	2022/2023	2023/2024	2024/2025
Liczba uczniów w oddziałach specjalnych (przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe)	137	147	157
Liczba uczniów w oddziałach integracyjnych i ogólnodostępnych (przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe)	180	214	251
Suma	317	361	408

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Edukacji

Rosnąca liczba uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego nakłada na placówki edukacyjne prawny i społeczny obowiązek likwidacji barier architektonicznych, cyfrowych, informacyjno-komunikacyjnych, dydaktycznych oraz organizacyjnych.

Krośnieńskie placówki oświatowe dostosowują się do przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Wdrożenie tych standardów odbywa się wielotorowo, a kluczowym impulsem dla realnych zmian w Krośnie stał się udział miasta w pilotażowym programie „Dostępna szkoła”, w ramach którego wypracowano i przetestowano Model Dostępnej Szkoły (MDS). Poniżej tabela przedstawiająca działania placówek w celu zapewnienia dostępności w latach 2023-2025.

Tabela 9. Działania podejmowane przez placówki oświatowe w zakresie dostępności w latach 2023-2025

Lp.	Jednostka oświatowa	Zakres przystosowania odnośnie likwidacji barier architektonicznych oraz w komunikowaniu się w latach 2023 – 2025
1.	Przedszkole Miejskie Nr 5	Pochylnia na zewnątrz wraz z barierkami. Doposażenie w pomoce dydaktyczne dostosowane do pracy z dziećmi posiadającymi orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.
2.	Przedszkole Miejskie Nr 8	Oznakowanie miejsca parkingowego dla osób z niepełnosprawnościami. Zakup pomocy dydaktycznych zgodnie z zaleceniami w orzeczeniach.
3.	Szkoła Podstawowa Nr 5	Podjazd dla osób z niepełnosprawnościami przy wejściu głównym. Dostosowanie strony internetowej.
4.	Szkoła Podstawowa Nr 14	Wymiana windy, dostosowanie pomieszczeń sanitarnych, oznaczenie dróg dojścia do obiektu, wyznaczenie miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnościami. Rozbudowa szkoły o salę warsztatowo–projektową. Zakup monitorów interaktywnych. Poprawa dostępności cyfrowej strony internetowej szkoły.
5.	Miejski Zespół Szkół Nr 1	Nie podejmowano żadnych działań. Placówka dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w stopniu podstawowym.
6.	Miejski Zespół Szkół Nr 2	Wydzielenie miejsca parkingowego dla osób z niepełnosprawnościami, zastosowanie kontrastowych taśm oznaczeniowych schodów. Doposażenie sal lekcyjnych w pomoce dydaktyczne i sprzęt ułatwiający uczniom z niepełnosprawnościami udział w zajęciach. Dostosowanie strony internetowej szkoły do potrzeb osób słabowidzących.
7.	Miejski Zespół Szkół Nr 4	Oznaczenie stopni schodów kontrastowymi taśmami, umieszczenie pasów ostrzegawczych, montaż antypoślizgowych naklejek na schodach. Częściowe dostosowanie strony internetowej – w zakresie kontrastu i czcionki.
8.	Miejski Zespół Szkół Nr 6	W placówce nie podejmowano żadnych działań, przy budynku Przedszkola Nr 4 zmodernizowano plac zabaw dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
9.	Miejski Zespół Szkół Nr 8	Wymiana drzwi zewnętrznych głównych na przesuwne działające na fotokomórkę, wymiana ościeżnic i drzwi wewnętrznych – 90 cm, przebudowa łazienki, likwidacja progów z korytarza do klas, wykonanie kontrastów na korytarzach i klatkach schodowych. Odnowienie wyznaczonego miejsca parkingowego dla osób z niepełnosprawnościami wraz oznakowaniem. Dostosowanie strony internetowej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W budynku Przedszkola Miejskiego Nr 3 wykonano kontrasty na stopniach schodowych
10.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych Nr 1	Wykonanie chodnika dla pieszych wraz z dostosowaniem możliwości wjazdu na chodnik przez osoby poruszające się na wózkach,

Lp.	Jednostka oświatowa	Zakres przystosowania odnośnie likwidacji barier architektonicznych oraz w komunikowaniu się w latach 2023 – 2025
		wyznaczenie i oznakowanie miejsca parkingowego dla osób z niepełnosprawnościami. Remont podjazdów dla osób z niepełnosprawnościami. Zakup schodolazu gąsienicowego z rampami. Zamontowanie systemu wspomagającego przekazywanie informacji uczniom, rodzicom w formie dostosowanej do rodzaju niepełnosprawności (osoby z dysfunkcjami narządu wzroku, słuchu). Zakup oprogramowania do wykorzystania na zajęciach z uczniami posiadającymi orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.
11.	Zespół Szkół Ponadpodstawowych Nr 2	Adaptacja pomieszczenia na gabinet terapeutyczny. Dostosowanie strony internetowej.
12.	Zespół Szkół Elektrycznych i Ogólnokształcących	Budowa windy w jednym z budynków, zakup pętli indukcyjnych oraz tabliczek tyflograficznych. Zakup ekranów interaktywnych.
13.	Zespół Szkół Mechanicznych	Modernizacja schodów wewnętrznych w budynku głównym wraz z wydłużeniem i podwyższeniem balustrad, likwidacja progów w jednym z budynków, zapewnienie toalet dla osób z niepełnosprawnościami w jednym z budynków. Wprowadzenie kontrastowych oznaczeń w budynkach oraz kontrastowych oznaczeń schodów. Instalacja planów tyflograficznych w jednym z budynków. Zakup transporterów schodowych. Wydzielenie dodatkowych miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnościami. Zastosowanie pętli indukcyjnej. Dostosowanie strony internetowej szkoły.
14.	Zespół Szkół Naftowo-Gazowniczych	Rozbudowa szkoły o dodatkowy budynek – Branżowe Centrum Umiejętności w pełni dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wyznaczenie i oznakowanie dwóch miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnościami. Zakup 4 pętli indukcyjnych.
15.	Zespół Szkół Architektoniczno-Budowlanych	Oznaczenie miejsc parkingowych dla osób ze specjalnymi potrzebami, oznaczenie stopni schodowych w sposób kontrastowy. Dostosowanie strony internetowej szkoły (w zakresie skalowania czcionki i doboru trybu kontrastu).
16.	Zespół Szkół Kształcenia Ustawicznego	Montaż poręczy przyściennych przy schodach wewnątrz budynku oraz przyklejenie taśm ostrzegawczych – antypoślizgowych, montaż poręczy w toalecie przeznaczonej dla osób z niepełnosprawnościami. Modyfikacja strony internetowej celem zwiększenia dostępności.
17.	I Liceum Ogólnokształcące	Zakup monitorów interaktywnych.
18.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy	Budowa windy oraz dostosowanie toalety w jednym z budynków, zakup schodolazu, umieszczenie kontrastowych oznaczeń stopni schodowych, oznakowanie miejsca parkingowego dla osób z niepełnosprawnościami.
19.	Miejska Poradnia Psychologiczna-Pedagogiczna	Wykonanie oznaczenia kontrastowego drzwi oraz ścian budynku, poszerzenie miejsca parkingowego dla osób z niepełnosprawnościami. Zakup przenośnej pętli indukcyjnej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z placówek oświatowych

3. Pomoc społeczna i usługi społeczne

Wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami udzielane było przez MOPR poprzez świadczenia pieniężne i niepieniężne, w tym pracę socjalną, wsparcie środowiskowe i pomoc instytucjonalną.

Tabela 10. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, w tym osób z niepełnosprawnościami

Rok	2023	2024	2025
Liczba osób ogółem	1834	1888	2236
Liczba osób z niepełnosprawnościami	382	411	431

Źródło: Opracowanie MOPR

1) zasiłek stały

Zasiłek stały jest obowiązkowym świadczeniem pieniężnym z pomocy społecznej.

Przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku albo całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli spełnione są ustawowe kryteria dochodowe. Aktualne zasady ustalania wysokości świadczenia określa art. 37 ustawy o pomocy społecznej.¹³

Tabela 11. Zasiłek stały

Rok	2023	2024	2025
Liczba osób	218	225	219
Kwota świadczeń	1 365 932,35 zł	1 930 221,92 zł	2 372 726,14 zł

Źródło: Opracowanie MOPR

2) zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy przyznawany jest w oparciu o art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Ustalanie prawa i wypłacanie zasiłków okresowych jest zadaniem własnym gminy, jest to świadczenie w części obligatoryjne i w części fakultatywne. Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie,

¹³Art. 37 ustawy o pomocy społecznej określa przesłanki przyznania i sposób ustalania wysokości zasiłku stałego (Dz. U. 2026 r. poz. 639 z późn. zm.).

możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego (np. renty, emerytury).

Tabela 12. Zasiłek okresowy

Rok	2023	2024	2025
Liczba osób ogółem	375	296	348
Liczba osób z niepełnosprawnościami	129	61	64
Kwota ogółem	943 765,02 zł	856 056,28 zł,	1 608 632,42 zł
Kwota świadczenia dla osób z niepełnosprawnościami	161 132,30 zł	127 381,45 zł	227 213,34 zł

Źródło: Opracowanie MOPR

3) zasiłek celowy i pomoc w naturze, w tym specjalny zasiłek celowy

Zasiłek celowy jako zadanie własne gminy o charakterze fakultatywnym, przyznawany na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Wysokość zasiłku celowego uzależniona jest od indywidualnej sytuacji osób i rodzin ubiegających się o pomoc i od możliwości finansowych MOPR.

W sytuacjach szczególnych, gdy dochód osoby lub rodziny przekracza kryterium dochodowe, przyznawane są specjalne zasiłki celowe. Najczęściej występującą sytuacją szczególną jest długotrwała i ciężka choroba.

Tabela 13. Zasiłek celowy

Rok	2023	2024	2025
Liczba osób	370	283	348
Liczba osób z niepełnosprawnościami	159	163	175
Kwota świadczeń ogółem	169 507,67 zł	237 412,77 zł	233 184,58 zł
Kwota świadczeń dla osób z niepełnosprawnościami	84 363,47 zł	122 924,01 zł	138 350,95 zł

Źródło: Opracowanie MOPR

4) posiłki, dożywianie w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”

Pomoc w postaci jednego gorącego posiłku dziennie jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go

sobie zapewnić. Świadczenie to może przybierać formę doraźną lub okresową. Pomoc w ramach programu pn. „Posiłek w szkole i w domu” udzielana jest w dwóch formach: świadczenia niepieniężnego w postaci posiłku lub świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności.

Tabela 14. Świadczenia udzielone w latach 2023-2025 w ramach programu pn. „Posiłek w szkole i w domu”

Rok	2023	2024	2025
Liczba osób ogółem	359	297	287
Liczba osób z niepełnosprawnościami	81	70	63
Koszt posiłków ogółem	503 820,90 zł	510 449,00 zł	475 118,86 zł
Koszt posiłków dla osób z niepełnosprawnościami	182 070,18 zł	208 922,16 zł	177 692,92 zł

Źródło: Opracowanie MOPR

Tabela 15. Świadczenia pieniężne udzielone w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności

Rok	2023	2024	2025
Liczba osób ogółem	629	895	524
Liczba osób z niepełnosprawnościami	176	180	220
Kwota świadczeń ogółem	580 520,00 zł	1 078 370,00 zł	1 442 370,00 zł
Kwota świadczeń dla osób z niepełnosprawnościami	236 620,00 zł	402 370,00 zł	542 090,00 zł

Źródło: Opracowanie MOPR

- 5) usługi opiekuńcze: usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze należą do obowiązkowych zadań własnych gminy. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej i są finansowane ze środków budżetu państwa.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze przysługują osobie samotnej (nieposiadającej małżonka, zstępnych, wstępnych), która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być również przyznane osobie, która wymaga

pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Tabela 16. Korzystanie z usług opiekuńczych

Rok	2023	2024	2025
Osoby ogółem	185	198	226
Osoby z niepełnosprawnościami	99	123	154
Koszt ogółem	2 632 054,00 zł	3 030 015,00 zł	3 189 384,00 zł
Koszt usług opiekuńczych dla osób z niepełnosprawnościami	1 526 865,50 zł	1 958 712,00 zł	2 440 619,00 zł

Źródło: Opracowanie MOPR

6) kierowanie i umieszczanie w domach pomocy społecznej

Pobyt i usługi w domu pomocy społecznej to świadczenie niepieniężne o charakterze usługowym stanowiącym zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym. Pobyt w domu pomocy społecznej przysługuje osobie spełniającej łącznie następujące przesłanki: wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych ze strony rodziny i/lub gminy. Zatem jest to forma pomocy stosowana tylko w przypadku braku możliwości rozwiązania problemów innymi dostępnymi sposobami. Na terenie Gminy Miasto Krosno funkcjonują dwa domy pomocy społecznej.

Dom Pomocy Społecznej Nr 1 przy ul. Żwirki i Wigury 4a posiada 90 miejsc, przeznaczony jest dla osób w podeszłym wieku (63 miejsca) i dla osób przewlekle somatycznie chorych (27 miejsc).

Dom Pomocy Społecznej Nr 2 przy ul. Kletówki 7 posiada 42 miejsca, przeznaczony jest dla osób przewlekle psychicznie chorych.

Tabela 17. Liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej

Rok	2023	2024	2025
Osoby ogółem	124	137	146
Osoby z niepełnosprawnościami	86	92	100
Koszt ogółem	4 625 783,45 zł	6 197 384,87 zł	6 896 195,59 zł

Źródło: Opracowanie MOPR

7) kierowanie do środowiskowych domów samopomocy

Świadczenie to należy do zadań zleconych gminie i jest finansowane z budżetu państwa. Środowiskowy dom samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi w świetle ustawy o pomocy społecznej jest dziennym ośrodkiem wsparcia. Świadczy on usługi w ramach treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegające na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym osób z zaburzeniami psychicznymi.

Na terenie Krosna funkcjonują dwa środowiskowe domy samopomocy:

Środowiskowy Dom Samopomocy w Krośnie przy ul. Kletówki 7a, działający jako samorządowa jednostka organizacyjna pomocy społecznej, jest domem typu A – dla osób przewlekłe psychicznie chorych, typu B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i typu C – dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Krośnie przy ul. Gen. J. Hallera 6/4, prowadzonym na zlecenie Gminy Miasto Krosno przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną w Krośnie. Dom ten jest domem typu B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Tabela 18. Liczba osób korzystających z usług świadczonych przez środowiskowe domy samopomocy

Rok	2023	2024	2025
Osoby ogółem	74	74	80
Osoby z niepełnosprawnościami	74	74	80

Źródło: Opracowanie MOPR

8) mieszkania treningowe i wspomagane

Świadczenie to należy do obowiązkowych zadań gminy i skierowane jest do osób pełnoletnich, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność czy chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osób z zaburzeniami psychicznymi, osób w kryzysie bezdomności, osób opuszczających pieczę zastępczą, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, okręgowy ośrodek wychowawczy, zakład poprawczy lub schronisko dla nieletnich.

Gmina Miasto Krosno na podstawie przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie zleca organizacjom pozarządowym do realizacji zadanie publiczne pn.

„Prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniu wspomagany dla mieszkanki i mieszkańców Krosna z niepełnosprawnością intelektualną”.

Tabela 19. Liczba osób korzystających z mieszkań wspomaganych

Rok	2023	2024	2025
Osoby ogółem	0	4	5
Osoby z niepełnosprawnościami	0	4	5
Koszt ogółem	0,00 zł	139 741,93 zł	241 909,67 zł

Źródło: Opracowanie MOPR

9) Dzienny Dom Senior+

Dzienny Dom „Senior +” działa w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Krośnie od dnia 1 stycznia 2025 r. Został utworzony i włączony w strukturę MOPR Uchwałą nr VIII/208/24 Rady Miasta Krosna z dnia 29 listopada 2024r.

Prowadzenie Dziennego Domu „Senior+” polega na udzieleniu wsparcia osobom powyżej sześćdziesiątego roku życia, poprzez zapewnienie im miejsca dziennego pobytu. DDS+ dysponuje 30 miejscami. Placówka czynna jest w dni robocze, od poniedziałku do piątku. Zapewnia uczestnikom dziewięciogodzinny pobyt, w godzinach od 7.00 do 16.00. Dom zaspokaja potrzeby bytowe uczestników, potrzeby opiekuńcze, rehabilitacyjne, terapię zajęciową oraz realizuje inne zadania w oparciu o roczny plan pracy i plany szczegółowe. Osobom starszym, samotnym, z niepełnosprawnościami, chorym i wymagającym opieki świadczona jest pomoc w utrzymaniu kondycji psychofizycznej oraz podejmowane są działania w zakresie aktywności ruchowej, odkrywania i rozwijania zainteresowań, poszerzania i zdobywania wiedzy oraz zaspokajania potrzeb kulturalnych i towarzyskich.

Tabela 20. Liczba osób korzystających z Dziennego Domu „Senior+”

Rok	2023	2024	2025
Osoby ogółem	0	0	43
Osoby z niepełnosprawnościami	0	0	40
Koszt ogółem	0,00 zł	0,00 zł	705 009,79 zł

Źródło: Opracowanie MOPR

10) schronienie

Udzielenie schronienia w schronisku dla osób bezdomnych jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Pomoc w tej formie przysługuje osobie w kryzysie

bezdomności zamieszkującej Krosno lub osobie, dla której Krosno było ostatnim miejscem zameldowania na pobyt stały.

W związku z tym, że miasto Krosno nie prowadzi własnej placówki, zawiera się w tym zakresie umowy z placówkami prowadzącymi tego typu działalność.

W latach 2023 – 2025 zawarto umowy z 3 podmiotami:

- 1) Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Krośnieńskie, ul. Wojska Polskiego 26, 38-400 Krosno. Udzielenie schronienia bezdomnym mężczyznom.
- 2) Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Dębica, ul. Św. Brata Alberta 2, 39-200 Dębica. Udzielenie schronienia bezdomnym kobietom;
- 3) Stowarzyszeniem pod nazwą: „Akademia Innowacji Społecznych”, Bieganów 72A, 93-316 Międzyborów:
 - a) Schronisko z usługami opiekuńczymi w Nizinach, Niziny 66a, 28-142 Tuczępy;
 - b) Schronisko z usługami opiekuńczymi w Jeruzalu, Jeruzal 18, 96-111 Kowiesy;
 - c) Schronisko z usługami opiekuńczymi w Gwizdaju, al. Jana Pawła II 3a, 37-200 Przeworsk.

Tabela 21. Liczba osób korzystających ze schronienia

Rok	2023	2024	2025
Liczba osób ogółem	16	29	32
Liczba osób z niepełnosprawnościami	7	13	14
Koszt ogółem	174 109,00 zł	275 493,65 zł	296 381,31 zł
Koszt schronienia dla osób z niepełnosprawnościami	105 378,78 zł	152 888,69 zł	163 491,61 zł

Źródło: Opracowanie MOPR

11) program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”

Program skierowany jest do pełnoletnich osób z niepełnosprawnością posiadających orzeczenie o znacznym, lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz do dzieci i młodzieży od ukończenia 2-go roku życia do ukończenia 16-go roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności. Usługa ta polega w szczególności na:

- pomocy w wyjściu, powrocie oraz/lub dojazdach np. do pracy, na rehabilitację, zajęcia terapeutyczne, do ośrodków kultury, kina, dziennego ośrodka wsparcia,

- pomocy w zakupach, załatwianiu spraw urzędowych, medycznych, itp.,
- towarzyszeniu podczas spacerów, wizyt np. u rodziny, znajomych, fryzjera, kosmetyczki, w restauracji, podczas wycieczek krajoznawczych, w kościele czy na cmentarzu.

Program finansowany jest w całości z budżetu państwa.

Tabela 22. Liczba osób korzystających z usług asystenckich

Rok	2023	2024	2025
Osoby z niepełnosprawnościami	26	54	44
Koszt ogółem	649 431,21 zł	1 041 004,41 zł	796 574,64 zł

Źródło: Opracowanie MOPR

12) program „Opieka wytchnieniowa”

Głównym celem programu „Opieka wytchnieniowa” jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności bądź orzeczeniem równoważnym.

Uczestnikami programu są członkowie rodzin osób z niepełnosprawnościami i opiekunowie osób z niepełnosprawnościami. Program finansowany jest w całości z budżetu państwa.

Tabela 23. Liczba osób korzystających z opieki wytchnieniowej

Rok	2023	2024	2025
Liczba opiekunów osób z niepełnosprawnościami	15	19	19
Koszt ogółem	143 344,77 zł	149 699,65 zł	148 500,00 zł

Źródło: Opracowanie MOPR

13) świadczenia opiekuńcze

W ramach świadczeń rodzinnych wypłacane są także następujące świadczenia opiekuńcze:

- świadczenie pielęgnacyjne, które przysługuje osobie, sprawującej osobistą opiekę nad dzieckiem z niepełnosprawnościami do ukończenia 18. roku życia. Od 1 stycznia 2024 r., pobierane świadczenie nie wyklucza aktywności zawodowej opiekuna.

Tabela 24. Udzielone świadczenia pielęgnacyjne

Rok	Liczba świadczeń pielęgnacyjnych	Wyplacona kwota
2023	3667	8 969 301,00 zł
2024	4066	12 170 245,00 zł
2025	3700	12 177 230,00 zł

Źródło: Opracowanie MOPR

- zasiłek pielęgnacyjny przyznawany w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie z niepełnosprawnościami opieki i pomocy innej osoby, w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobie z niepełnosprawnościami w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub osobie, która ukończyła 75 lat. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie z niepełnosprawnościami w wieku powyżej 16 roku życia, legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Tabela 25. Udzielone zasiłki pielęgnacyjne

Rok	Liczba świadczeń	Wyplacona kwota
2023	16113	3 477 830,00 zł
2024	16288	3 515 602,00 zł
2025	15776	3 404 876,00 zł

Źródło: Opracowanie MOPR

- specjalny zasiłek opiekuńczy przysługujący osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, jeśli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą z niepełnosprawnościami. Zasiłek ten został uchylony z dniem 1 stycznia 2024 r. i obecnie przysługuje tym osobom na zasadzie praw nabytych, które miały ustalone prawo do tego świadczenia do 31 grudnia 2023 r. Zmiana jest konsekwencją wejścia w życie ustawy o świadczeniu wspierającym. Dane za lata 2023–2025 przedstawiono w tabeli poniżej jako element diagnozy dotychczas udzielanego wsparcia.

Tabela 26. Liczba wypłaconych specjalnych zasiłków opiekuńczych

Rok	Liczba świadczeń	Wypłacona kwota
2023	8	4 960,00 zł
2024	0	0 zł
2025	0	0 zł

Źródło: Opracowanie MOPR

- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnością przysługujący na pokrycie zwiększonych wydatków, związanych z rehabilitacją i kształceniem dziecka z niepełnosprawnością.

Tabela 27. Liczba wypłaconych dodatków do zasiłku rodzinnego z tyt. kształcenie i rehabilitacji dziecka

Rok	Liczba świadczeń	Wypłacona kwota
2023	1194	128 402,92 zł
2024	1076	112 105,66 zł
2025	979	101 299,91 zł

Źródło: Opracowanie MOPR

4. Zasoby instytucjonalne

- 1) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Krośnie – podstawowa jednostka realizująca zadania z zakresu pomocy społecznej, pracy socjalnej i usług środowiskowych. Ośrodek koordynuje m.in. usługi opiekuńcze, asystencję osobistą, opiekę wychnieniową oraz kierowanie do wybranych form wsparcia.
- 2) Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności dla Miasta Krosna i Powiatu Krośnieńskiego – prowadzi postępowania orzecznicze w sprawach niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności. Jego dane stanowią ważne źródło diagnozy skali i struktury potrzeb mieszkańców.
- 3) Dom Pomocy Społecznej Nr 1 i Dom Pomocy Społecznej Nr 2 – zapewniają całodobowe usługi osobom wymagającym stałego wsparcia, odpowiednio do profilu placówki. Ich działalność pozostaje ważnym elementem systemu, przy jednoczesnym rozwijaniu usług środowiskowych i rozwiązań wspierających niezależne życie.
- 4) Środowiskowy Dom Samopomocy w Krośnie i Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością

Intelektualną Koło w Krośnie – dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną. Prowadzą treningi samoobsługi i umiejętności społecznych, wspierając utrzymanie możliwie samodzielnego funkcjonowania w środowisku.

- 5) Warsztaty Terapii Zajęciowej Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Krośnie – prowadzą rehabilitację społeczną i zawodową poprzez terapię zajęciową i rozwijanie praktycznych kompetencji. Przygotowują uczestników do większej samodzielności oraz – w miarę możliwości – do aktywności zawodowej.
- 6) Zakłady Aktywności Zawodowej Nr 1 i Nr 2 Polskiego Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Krośnie – tworzą warunki zatrudnienia dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i łączą pracę z rehabilitacją społeczną. Stanowią istotny pomost pomiędzy rehabilitacją a aktywnością na rynku pracy.
- 7) Centrum Integracji Społecznej w Krośnie – wspiera reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem. Działania CIS uzupełniają system aktywizacji osób z niepełnosprawnościami znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji społecznej.
- 8) Dzienny Dom „Senior+” w Krośnie – zapewnia dzienne wsparcie osobom starszym, w tym znaczącej grupie osób z niepełnosprawnościami. Placówka łączy funkcje opiekuńcze, aktywizujące, rehabilitacyjne i integracyjne.
- 9) Koordynator ds. dostępności – wspiera działania Urzędu w zakresie zapewniania dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej. Jego rola obejmuje także identyfikowanie barier i proponowanie rozwiązań zwiększających dostępność usług publicznych. Monitoruje stan dostępności na terenie miasta Krosna.
- 10) Pełnomocnik Prezydenta ds. osób z niepełnosprawnościami – wspiera koordynację miejskiej polityki w tym obszarze i kontakt ze środowiskiem osób z niepełnosprawnościami. Może pełnić rolę łącznika pomiędzy mieszkańcami, organizacjami społecznymi i komórkami Urzędu.
- 11) Miejska Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Krośnie – jest organem opiniotwórczo-doradczym reprezentującym perspektywę środowiska osób z niepełnosprawnościami. Powinna być włączana w opiniowanie działań, monitorowanie Programu i identyfikowanie lokalnych barier.

12) Organizacje pozarządowe – w Krośnie działają organizacje reprezentujące osoby z różnymi rodzajami niepełnosprawności i świadczące usługi społeczne.

Są ważnym partnerem Miasta w diagnozowaniu potrzeb, realizacji zadań publicznych, rehabilitacji, integracji, edukacji, rzecznictwie i konsultowaniu polityk.

VI. Wnioski z diagnozy – najważniejsze potrzeby do 2030 roku

- utrzymanie i rozwój usług świadczonych w środowisku lokalnym, zwłaszcza asystencji osobistej, opieki wytchnieniowej, usług opiekuńczych i mieszkań wspomaganych;
- dalsze usuwanie barier architektonicznych, cyfrowych i informacyjno-komunikacyjnych w usługach publicznych;
- zwiększanie dostępności edukacji i wsparcia uczniów z niepełnosprawnościami;
- wzmacnianie aktywizacji zawodowej oraz współpracy z pracodawcami;
- wspieranie rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnościami, w tym przeciwdziałanie przeciążeniu opiekuńczemu;
- zapewnianie możliwości uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w kulturze, sporcie, rekreacji, turystyce i życiu publicznym;
- wzmacnianie ochrony praw i przeciwdziałanie dyskryminacji oraz stereotypom;
- stały udział osób z niepełnosprawnościami i ich organizacji w planowaniu, realizacji i ocenie działań miasta Krosna;
- skuteczna koordynacja informacji o dostępnych usługach, świadczeniach i instrumentach wsparcia.

VII. Misja, cel główny i cele Programu

Misja

Krosno – miasto dostępne i włączające, w którym osoby z niepełnosprawnościami mogą możliwie niezależnie żyć, pracować, uczyć się i uczestniczyć w życiu lokalnej wspólnoty.

Cel główny

Zwiększenie samodzielności i udziału osób z niepełnosprawnościami w życiu miasta poprzez dostępne usługi, wsparcie środowiskowe, aktywizację i ochronę praw.

Cele szczegółowe

- Cel 1. Rozwijanie dostępnych form wsparcia.
- Cel 2. Poprawa dostępności miejskich usług i przestrzeni publicznej.
- Cel 3. Wspieranie aktywności społecznej i zawodowej.

- Cel 4. Wspieranie edukacji i rozwoju dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami.
- Cel 5. Wzmacnianie informacji, współpracy i poszanowania praw osób z niepełnosprawnościami.

VIII. Plan działań na lata 2026–2030

Cele Programu zostały sformułowane w sposób umożliwiający ich powiązanie z konkretnymi działaniami, wskaźnikami realizacji oraz okresem obowiązywania Programu. Szczegółowe działania mogą być dostosowywane corocznie do potrzeb mieszkańców, zmian prawa oraz dostępnych źródeł finansowania.

Cel 1

Element	Treść
Cel	1. Rozwijanie dostępnych form wsparcia
Najważniejsze działania	Kontynuacja i rozwój asystencji osobistej, opieki wytchnieniowej, usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych; wspieranie mieszkań treningowych i wspomaganych; kontynuacja działalności ŚDS i WTZ; realizacja zadań finansowanych ze środków PFRON; wsparcie rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnościami
Wskaźniki	liczba osób objętych poszczególnymi formami wsparcia; liczba godzin usług; liczba osób korzystających z asystencji i opieki wytchnieniowej; liczba osób korzystających z mieszkań treningowych i wspomaganych; wartość środków przeznaczonych na realizację zadań
Realizatorzy	UM, MOPR, ŚDS, WTZ, NGO, PFRON
Finansowanie	budżet Miasta, budżet państwa, PFRON, Fundusz Solidarnościowy, Fundusze Europejskie
Termin	2026–2030

Cel 2

Element	Treść
Cel	2. Poprawa dostępności miejskich usług i przestrzeni publicznej
Najważniejsze działania	Usuwanie barier w budynkach i przestrzeni publicznej; poprawa dostępności cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej; dostosowywanie informacji i obsługi do potrzeb osób z niepełnosprawnościami; uwzględnianie wymagań dostępności w umowach, konkursach ofert i zadaniach finansowanych ze środków publicznych
Wskaźniki	liczba audytów dostępności; liczba wykonanych usprawnień; liczba dostosowanych obiektów; liczba działań poprawiających dostępność cyfrową i komunikacyjną; odsetek właściwych umów uwzględniających wymagania dostępności
Realizatorzy	UM, jednostki miejskie, Koordynator ds. dostępności
Finansowanie	budżet Miasta, PFRON, budżet państwa, Fundusze Europejskie

Element	Treść
Termin	2026–2030

Cel 3

Element	Treść
Cel	3. Wspieranie aktywności społecznej i zawodowej
Najważniejsze działania	Prowadzenie poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy i szkoleń; wspieranie tworzenia i dostosowania stanowisk pracy; pomoc w podejmowaniu działalności gospodarczej; wspieranie udziału osób z niepełnosprawnościami w kulturze, sporcie, rekreacji i turystyce; współpraca z pracodawcami i organizacjami pozarządowymi
Wskaźniki	liczba osób objętych aktywizacją zawodową; liczba szkoleń i uczestników; liczba osób podejmujących zatrudnienie; liczba wspartych stanowisk pracy; liczba wydarzeń i inicjatyw społecznych, sportowych i kulturalnych; liczba uczestników
Realizatorzy	PUP, UM, MOPR, NGO, WTZ, ZAZ, MOSiR, RCKP, KBP, pracodawcy
Finansowanie	PFRON, Fundusz Pracy, budżet Miasta, budżet państwa, Fundusze Europejskie
Termin	2026–2030

Cel 4

Element	Treść
Cel	4. Wspieranie edukacji i rozwoju dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami
Najważniejsze działania	Dostosowywanie placówek oświatowych do szczególnych potrzeb uczniów; doposażanie szkół w sprzęt i pomoce; zapewnianie przewozu uczniów zgodnie z obowiązującymi przepisami; rozwijanie kompetencji kadry; wspieranie przygotowania młodzieży do samodzielności i wejścia na rynek pracy
Wskaźniki	liczba uczniów objętych wsparciem; liczba placówek objętych działaniami; liczba zakupionych pomocy i urządzeń; liczba uczniów korzystających z przewozu; liczba pracowników uczestniczących w szkoleniach
Realizatorzy	UM, placówki oświatowe, PUP, MOPR, poradnie, NGO
Finansowanie	budżet Miasta, budżet państwa, PFRON, Fundusze Europejskie
Termin	2026–2030

Cel 5

Element	Treść
Cel	5. Wzmacnianie informacji, współpracy i poszanowania praw osób z niepełnosprawnościami
Najważniejsze działania	Upowszechnianie informacji o prawach i dostępnych formach wsparcia; prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych; konsultowanie działań z osobami z niepełnosprawnościami i organizacjami społecznymi; współpraca z Miejską Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych; szkolenia pracowników; przeciwdziałanie stereotypom i dyskryminacji

Element	Treść
Wskaźniki	liczba materiałów i działań informacyjnych; liczba konsultacji i opinii; liczba spotkań Miejskiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych; liczba szkoleń i uczestników; liczba kampanii i inicjatyw społecznych
Realizatorzy	UM, MOPR, PUP, Miejska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, NGO, jednostki miejskie
Finansowanie	budżet Miasta, budżet państwa, PFRON, Fundusze Europejskie
Termin	2026–2030

IX. Finansowanie Programu

Realizacja Programu będzie finansowana ze środków budżetu miasta Krosna, budżetu państwa, PFRON, Funduszu Solidarnościowego, Funduszu Pracy, funduszy europejskich oraz innych środków zewnętrznych dostępnych dla realizatorów. Wysokość finansowania będzie ustalana corocznie w budżecie miasta, planach finansowych jednostek oraz na podstawie uchwały Rady Miasta Krosna w sprawie określenia zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych realizowanych w danym roku budżetowym. Program nie stanowi samoistnej podstawy zaciągania zobowiązań.

X. Monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość

Monitoring Programu będzie prowadzony corocznie. Jednostki realizujące zadania przekazują koordynatorowi informacje o wykonanych działaniach, liczbie odbiorców, osiągniętych wskaźnikach i wykorzystanych środkach.

Roczna informacja z realizacji Programu powinna zawierać:

- opis zrealizowanych działań i osiągniętych rezultatów;
- wartości wskaźników;
- informację o wydatkach i źródłach finansowania;
- problemy i bariery w realizacji;
- rekomendacje na kolejny rok.

Informacja powinna być przygotowywana w sposób umożliwiający wykonanie obowiązków sprawozdawczych wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, po zakończeniu roku budżetowego. W razie istotnych zmian prawnych, finansowych lub społecznych Program może zostać zaktualizowany przed 2030 r.

XI. Udział osób z niepełnosprawnościami w realizacji Programu

Osoby z niepełnosprawnościami powinny uczestniczyć w planowaniu, realizacji i ocenie działań, które ich dotyczą. Miejska Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Krośnie oraz organizacje reprezentujące środowisko będą partnerami w konsultowaniu działań i ocenie corocznych wyników Programu.

Miasto będzie dążyć do stosowania dostępnych form konsultacji i komunikacji, tak aby udział był możliwy także dla osób z różnymi potrzebami w obszarze komunikacji.

XII. Zgodność ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych

Program jest dokumentem wykonawczym i uszczegóławiającym wobec Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasto Krosno na lata 2026–2030. W szczególności realizuje Cel strategiczny II Strategii: budowanie zróżnicowanej oferty społecznej dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami, wspierającej aktywność, samodzielność i przeciwdziałającej wykluczeniu.